การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1*

GOOD GOVERNANCE IN SCHOOL ADMINISTRATION OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN YAN TA KHAO DISTRICT UNDER THE TRANG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

สุนิษา ทองขาว ยิ้มย่อง[1] และ ศัจนันท์ แก้ววงศ์ศรี[2]

Sunisa Thongkhao Yimyong[1] and Sajanun Keawwongsri[2]

[1-2]มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

[1-2]Hat Yai University, Thailand

Corresponding Author's Email: sunisathongkhao.yim023@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว 2) เปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) รวบรวมข้อเสนอแนะของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 156 คน หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามขนาดสถานศึกษาแล้วทำการสุ่มอย่างง่าย ตามสัดส่วนของจำนวนประชากรครูในแต่ละโรงเรียน แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล ได้ค่าค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีของครอนบาค เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.47,SD= .75) 2) ผลเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ข้อเสนอแนะของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเท่าเทียม ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง

* Received 24 April 2026; Revised 3 May 2026; Accepted 12 July 2026

ด้านคุณธรรม พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเปิดเผยข้อมูลเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตัดสินใจมีระบบติดตามประเมินผลที่ชัดเจน และระดมทรัพยากรเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, ผู้บริหารสถานศึกษา, ประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to: 1) study the level of school administration based on good governance principles of school administrators in Yan Ta Khao District; 2) compare school administration based on good governance principles of school administrators in Yan Ta Khao District classified by educational level, work experience, and school size; and 3) collect teachers' suggestions toward school administration based on good governance principles of school administrators in Yan Ta Khao District. The sample size was determined using Krejcie and Morgan's table, yielding 156 participants. The samples were selected through stratified random sampling based on school size, followed by simple random sampling proportional to the number of teachers in each school. The reliability of the questionnaire, using Cronbach's method, was 0.98. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings revealed that: 1) the overall level of school administration based on good governance principles of school administrators in Yan Ta Khao District was at a high level ($\bar{x}$ = 4.47, SD = .75); 2) the comparison results showed that school administration based on good governance principles, classified by school size, differed at a statistical significance level of .01; and 3) teachers' suggestions indicated that school administrators should enforce regulations fairly, act as moral role models, develop information systems for transparency, encourage participation in decision-making, establish clear monitoring and evaluation systems, and mobilize resources for maximum benefit.

Keywords: Good governance principles, School administrators, Primary education.

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่าการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษาโดยรวม (พิมลพรรณ เพชรสมบัติ, 2564, น. 16) อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และกฎกระทรวงการกระจายอำนาจทางการศึกษา พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้สถานศึกษามีอำนาจในการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และการบริหารทั่วไป เพื่อให้การจัดการศึกษามีความคล่องตัวและสอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2564, น. 22) ทั้งนี้ การบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องยึดหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี, 2542)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่จะดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล แต่ยังพบปัญหาในบางประเด็น เช่น ความเข้าใจในระเบียบที่ยังไม่ทั่วถึง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่เอื้อต่อความโปร่งใส การประเมินผลบุคลากรที่ขาดความชัดเจน และการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่ยังไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารภาครัฐแนวใหม่ที่เน้นความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Good Governance) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2560)

ในบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ซึ่งมีการส่งเสริมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) อย่างต่อเนื่อง พบว่า จากผลการประเมินปีงบประมาณ 2567 สถานศึกษาในอำเภอย่านตาขาวบางแห่งมีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ โดยเฉพาะด้านความโปร่งใสและความรับผิดชอบ เช่น การไม่เปิดเผยเกณฑ์การประเมินบุคลากรอย่างชัดเจน การตัดสินใจที่ขาดหลักฐานเชิงประจักษ์ และการมีส่วนร่วมของครูที่ยังจำกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1, 2568) ปัญหาเหล่านี้ส่งผลให้ครูขาดความเชื่อมั่นและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

ดังนั้น จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในเขตอำเภอย่านตาขาว เพื่อพัฒนาการบริหารให้มีความโปร่งใส เป็นธรรม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษา สร้างความเชื่อมั่นแก่ครู ผู้ปกครอง และชุมชน และสนับสนุนการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืนในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

3. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของครูผู้สอนต่อการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัย เรื่อง การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำนวน 261 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้จำนวน 156 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของสถานศึกษา และทำการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของจำนวนครูในแต่ละโรงเรียน

2. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 43 ข้อ ครอบคลุม 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม (7 ข้อ) หลักคุณธรรม (8 ข้อ) หลักความโปร่งใส (7 ข้อ) หลักการมีส่วนร่วม (8 ข้อ) หลักความรับผิดชอบ (7 ข้อ) และหลักความคุ้มค่า (6 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Likert Scale) ตั้งแต่ มากที่สุด ถึง น้อยที่สุด (5–1 คะแนน)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์ และกรอบแนวคิดการวิจัย

3. เสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา และความครอบคลุม พร้อมปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

4. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และหาค่า IOC โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า 0.67–1.00

5. ทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

6. วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาและตรวจสอบรายชื่อสถานศึกษาในเขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

2. ขอหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3. แจกแบบสอบถามในรูปแบบ Google Form ให้ครูผู้สอนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. ติดตามการตอบกลับภายใน 2 สัปดาห์ และประสานสถานศึกษาที่ยังไม่ตอบผ่านทางโทรศัพท์

5. ตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่และร้อยละ

2. ความคิดเห็นต่อการบริหารงาน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลตามเกณฑ์ 5 ระดับ

3. เปรียบเทียบตามระดับการศึกษา ใช้ t-test สำหรับกลุ่มอิสระ

4. เปรียบเทียบตามประสบการณ์และขนาดสถานศึกษา ใช้ One-Way ANOVA และทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe เมื่อพบความแตกต่าง

5. ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์เชิงเนื้อหาและจัดลำดับความถี่

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1 หลักนิติธรรม	4.52	.73	มากที่สุด
2 หลักคุณธรรม	4.50	.76	มาก
3 หลักความโปร่งใส	4.42	.79	มาก
4 หลักการมีส่วนร่วม	4.56	.61	มากที่สุด
5 หลักความรับผิดชอบ	4.46	.77	มาก
6 หลักความคุ้มค่า	4.36	.84	มาก
รวม	**4.47**	**.75**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.47, S.D.= 0.75) และเมื่อพิจารณารายด้านสามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{x}$ = 4.50) หลักความรับผิดชอบ ($\bar{x}$ = 4.46) หลักความโปร่งใส ($\bar{x}$ = 4.42) และ หลักความคุ้มค่า ($\bar{x}$ = 4.36) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	Sig.
	ปริญญาตรี n=122		สูงกว่าปริญญาตรี n=34			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1 หลักนิติธรรม	4.52	0.66	4.49	0.9	.254	.800
2 หลักคุณธรรม	4.52	0.71	4.44	0.93	.478	.633
3 หลักความโปร่งใส	4.43	0.80	4.36	0.80	.465	.642
4 หลักการมีส่วนร่วม	4.59	0.54	4.46	0.82	1.094	.276

5 หลักความรับผิดชอบ	4.47	0.70	4.43	1.00	.275	.784
6 หลักความคุ้มค่า	4.37	0.80	4.33	0.98	.210	.834
รวม	**4.49**	**0.66**	**4.42**	**0.87**	**.481**	**.631**

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.49, **S.D.** = 0.66) และผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.42, **S.D.** = 0.87)

เมื่อพิจารณา 3 ลำดับแรกของค่าเฉลี่ย พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x}$ = 4.59) รองลงมาคือ หลักนิติธรรม ($\bar{x}$ = 4.52) และหลักคุณธรรม ($\bar{x}$ = 4.52) ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ได้แก่ หลักนิติธรรม ($\bar{x}$ = 4.49) รองลงมาคือ หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x}$ = 4.46) และหลักคุณธรรม ($\bar{x}$ = 4.44)

เมื่อทดสอบความแตกต่าง พบว่า ค่า **Sig.** ในภาพรวมเท่ากับ .631 ซึ่งมากกว่า .05 แสดงว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามตัวแปร ประสบการณ์ในการทำงาน ในภาพรวมและรายด้าน

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	**ประสบการณ์ในการทำงาน**					
	ต่ำกว่า 5 ปี n=20		**5 – 10 ปี** n=72		**10 ปีขึ้นไป** n=64	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
1 หลักนิติธรรม	**4.6**	0.67	4.62	0.45	4.37	0.96
2 หลักคุณธรรม	4.69	0.56	4.59	0.57	4.34	0.95
3 หลักความโปร่งใส	4.63	0.68	4.57	0.52	4.18	1.00
4 หลักการมีส่วนร่วม	4.69	0.57	4.66	0.46	4.26	0.73
5 หลักความรับผิดชอบ	4.64	0.67	4.54	0.55	4.31	0.97
6 หลักความคุ้มค่า	4.65	0.64	4.39	0.77	4.24	0.95
รวม	**4.65**	**0.62**	**4.57**	**0.50**	**4.31**	**0.89**

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี มี

ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.62) รองลงมาคือ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5–10 ปี ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = 0.50) และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = 0.89)

เมื่อพิจารณา 3 ลำดับแรกของค่าเฉลี่ย พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี ได้แก่ หลักคุณธรรม และหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.69) รองลงมาคือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$ = 4.65) ส่วนผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5–10 ปี ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.66) รองลงมาคือ หลักนิติธรรม ($\bar{X}$ = 4.62) และหลักคุณธรรม ($\bar{X}$ = 4.59) และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปีขึ้นไป ได้แก่ หลักนิติธรรม ($\bar{X}$ = 4.37) รองลงมาคือ หลักคุณธรรม ($\bar{X}$ = 4.34) และหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 4.31)

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต **1** จำแนก ตามตัวแปร ขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน

บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา					
	ขนาดเล็ก n=68		ขนาดกลาง n=67		ขนาดใหญ่ n=21	
	□	S.D.	□	S.D.	□	S.D.
1 หลักนิติธรรม	4.72	0.75	4.38	0.66	4.27	0.79
2 หลักคุณธรรม	4.70	0.76	4.30	0.76	4.48	0.59
3 หลักความโปร่งใส	4.66	0.64	4.21	0.88	4.29	0.78
4 หลักการมีส่วนร่วม	4.70	0.63	4.49	0.52	4.36	0.75
5 หลักความรับผิดชอบ	4.62	0.79	4.09	0.88	4.38	0.67
6 หลักความคุ้มค่า	4.65	0.64	4.39	0.77	4.24	0.95
รวม	**4.68**	**0.70**	**4.30**	**0.68**	**4.36**	**0.69**

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม สถานศึกษาขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.68, S.D. = 0.70) รองลงมาคือ สถานศึกษาขนาดใหญ่ ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = 0.69) และสถานศึกษาขนาดกลาง ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.68)

เมื่อพิจารณา 3 ลำดับแรกของค่าเฉลี่ย พบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก ได้แก่ หลักนิติธรรม ($\bar{X}$ = 4.72) รองลงมาคือ หลักคุณธรรม และหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.70) สถานศึกษาขนาดกลาง ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.49) รองลงมาคือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$ = 4.39)

และหลักนิติธรรม ($\bar{X}$ = 4.38) และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ได้แก่ หลักคุณธรรม ($\bar{X}$ = 4.48) รองลงมาคือ หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 4.38) และหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.36)

3. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

1. หลักนิติธรรม ควรยึดถือกฎ ระเบียบอย่างเคร่งครัด บังคับใช้อย่างเท่าเทียม และพัฒนาระบบกำกับดูแลที่โปร่งใส ตรวจสอบได้

2. หลักคุณธรรม ควรสร้างบรรยากาศการทำงานที่ซื่อสัตย์สุจริต เป็นแบบอย่างที่ดี และปลูกฝังให้บุคลากรคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

3. หลักความโปร่งใส ควรเปิดเผยข้อมูลงบประมาณและผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ จัดทำรายงานที่เข้าใจง่าย และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมตรวจสอบ

4. หลักการมีส่วนร่วม ควรเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา

5. หลักความรับผิดชอบ ควรส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักในหน้าที่ กล้าตัดสินใจและรับผิดชอบ พร้อมมีระบบติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

6. หลักความคุ้มค่า ควรใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เลือกใช้ให้เหมาะสมกับภารกิจ และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อลดความซ้ำซ้อน

อภิปรายผล

อภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล และดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมุ่งเน้นความโปร่งใส คุณธรรม และการมีส่วนร่วม ส่งผลให้การบริหารงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิรวรรณ มีภูมิ (2565) และ วราภรณ์ เมฆหมอก (2568) ที่พบว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม และ หลักนิติธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และยึดถือกฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะในบริบทพื้นที่พหุวัฒนธรรม ซึ่งช่วยลดความขัดแย้งและสร้างความร่วมมือในชุมชน ด้านหลักคุณธรรม ความรับผิดชอบ และความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ มีการชี้แจง

และตรวจสอบได้ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อจำกัดบางประการ เช่น ระบบการประเมินและการเข้าถึงข้อมูลที่ยังไม่ทั่วถึง ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แม้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากข้อจำกัดของสถานศึกษาขนาดเล็กในพื้นที่ชนบท เช่น ทรัพยากรบุคคลไม่เพียงพอ ภาระงานซ้ำซ้อน ความซับซ้อนของบริบทพหุวัฒนธรรม และข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร

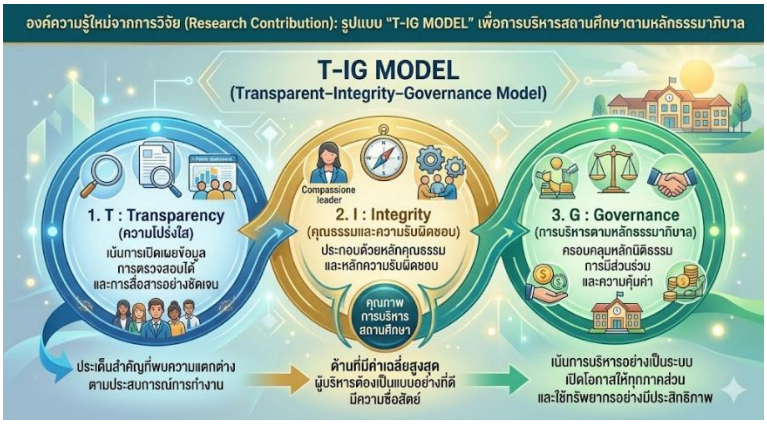
2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา เขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านธรรมาภิบาลให้แก่ครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประกอบกับการดำเนินงานตามนโยบายและการประเมิน ITA ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ส่งผลให้ครูทุกระดับการศึกษามีการรับรู้ในทิศทางเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จิรวรรณ มีภูมิ (2565) และ นูรีฮัน ดอเลาะ (2567) ที่พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยที่ชี้ว่าการบริหารที่มีระบบและมีส่วนร่วมสามารถลดความแตกต่างด้านการรับรู้ของบุคลากรได้ ในส่วนของประสบการณ์การทำงาน พบว่า โดยภาพรวมครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านความโปร่งใสมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์สูงมีความสามารถในการวิเคราะห์และประเมินกระบวนการบริหารได้ลึกซึ้งกว่า โดยเฉพาะในบริบทพื้นที่ที่ยังพบข้อจำกัดด้านการเปิดเผยข้อมูลและระบบสารสนเทศ ทำให้ครูที่มีประสบการณ์มากสามารถรับรู้ประเด็นความโปร่งใสได้ชัดเจนกว่า ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของประสบการณ์ในการเสริมสร้างวิจารณญาณในการประเมินการบริหารงาน และสามารถเป็นกลไกสำคัญในการตรวจสอบภายในองค์กรได้ สำหรับขนาดของสถานศึกษา พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างของโครงสร้างองค์กรและบริบทการบริหาร โดยสถานศึกษาขนาดเล็กมีความคล่องตัวในการบริหาร การสื่อสารใกล้ชิด และสร้างความไว้วางใจได้ง่าย ส่งผลให้มีระดับการรับรู้สูงกว่า ขณะที่สถานศึกษาขนาดกลางมีความซับซ้อนของระบบมากขึ้นแต่ยังขาดกลไกสนับสนุนที่เพียงพอ จึงมีระดับการรับรู้ต่ำกว่า ส่วนสถานศึกษาขนาดใหญ่มีข้อได้เปรียบด้านทรัพยากรแต่ต้องเผชิญความท้าทายด้านการบริหารจัดการที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะในบริบทพื้นที่พหุวัฒนธรรมที่ต้องอาศัยการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเขตอำเภอย่านตาขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ด้านที่มีข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยครูเห็นว่าควรส่งเสริมให้บุคลากรตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตน กล้าตัดสินใจและรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งมีระบบติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ด้านหลักความคุ้มค่า ซึ่งเสนอให้ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับภารกิจ และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อลดความซ้ำซ้อน โดยสะท้อนข้อจำกัดของสถานศึกษาขนาดเล็กในพื้นที่ ลำดับถัดมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยควรเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงความคิดเห็น และติดตามผลการดำเนินงานอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับบริบทพื้นที่พหุวัฒนธรรม ขณะที่ ด้านหลักความโปร่งใส ครูเสนอให้มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร งบประมาณ และผลการดำเนินงานอย่างชัดเจน ผ่านช่องทางที่เข้าถึงได้ง่าย และเปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบได้ สำหรับ ด้านหลักนิติธรรม ควรยึดถือและบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเท่าเทียม โปร่งใส และตรวจสอบได้ และสุดท้ายคือ ด้านหลักคุณธรรม ควรส่งเสริมความซื่อสัตย์สุจริต การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บริหาร และการปลูกฝังจริยธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของอัศวเดช ขวัญแก้ว (2566) ที่พบว่าหลักธรรมาภิบาลด้านความรับผิดชอบและคุณธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับผลวิจัยของวราภรณ์ เมฆหมอก (2568) ที่พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลในทุกด้าน โดยเฉพาะความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และนิติธรรม ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของบุคลากรและประสิทธิผลของสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย (Research Contribution) : รูปแบบ “T-IG MODEL” เพื่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล

จากผลการวิจัยสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบโมเดลที่เรียกว่า “T-IG MODEL (Transparent–Integrity–Governance Model)” ซึ่งเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เน้นการยกระดับคุณภาพการบริหารผ่านหลักธรรมาภิบาล โดยมีโครงสร้างดังนี้

องค์ประกอบของโมเดล T-IG MODEL

1. T : Transparency (ความโปร่งใส) เน้นการเปิดเผยข้อมูล การตรวจสอบได้ และการสื่อสารอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่พบความแตกต่างจากผลการวิจัย โดยเฉพาะตามประสบการณ์การทำงาน

2. I : Integrity (คุณธรรมและความรับผิดชอบ) ประกอบด้วยหลักคุณธรรมและหลักความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนว่าผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

3. G : Governance (การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล) ครอบคลุมหลักนิติธรรม การมีส่วนร่วม และความคุ้มค่า โดยเน้นการบริหารอย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลยังมีประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะด้านความคุ้มค่า ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากการจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกันภายในสถานศึกษา ทั้งในด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และบุคลากร เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดความซ้ำซ้อน ควบคู่กับการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารทรัพยากรที่มีตัวแทนครูและบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นอกจากนี้ ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น ระบบงานเอกสารออนไลน์หรือฐานข้อมูลกลาง มาใช้ในการบริหารจัดการ เพื่อลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อนและเพิ่มความคล่องตัวในการดำเนินงาน พร้อมทั้งกำหนดให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่องในระดับรายภาคเรียน เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา

ในด้านความโปร่งใส ซึ่งเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ควรได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยสถานศึกษาควรจัดทำระบบสารสนเทศ เช่น เว็บไซต์หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อใช้เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลสำคัญ อาทิ แผนงาน งบประมาณ และผลการดำเนินงาน ให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายและตรวจสอบได้ นอกจากนี้ ควรกำหนดรอบการรายงานผลอย่างชัดเจน เช่น การรายงานผลเป็นรายไตรมาส เพื่อสร้างความต่อเนื่องในการเปิดเผยข้อมูล ควบคู่กับการเปิดช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถแสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนได้อย่างสะดวก เช่น แบบฟอร์มออนไลน์หรือกล่องรับความคิดเห็น

ภายในสถานศึกษา รวมทั้งการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในที่ประกอบด้วยตัวแทนครูและผู้แทนชุมชน เพื่อร่วมกันกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงาน อันจะนำไปสู่การสร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสในองค์กร ขณะเดียวกัน ควรส่งเสริมจุดเด่นด้านการมีส่วนร่วมให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน โดยสถานศึกษาควรจัดประชุมเครือข่ายผู้ปกครองและชุมชนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษา พร้อมทั้งจัดกิจกรรมเวทีสะท้อนความคิดเห็น (Public hearing) เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ ควรมีการสรุปผลการดำเนินงานและจัดทำเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อเผยแพร่และขยายผลไปยังสถานศึกษาอื่นในเครือข่าย อันจะช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการในภาพรวม สำหรับสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งมีความซับซ้อนในการบริหารจัดการมากขึ้น ควรปรับรูปแบบการบริหารให้สอดคล้องกับบริบท โดยเน้นการกระจายอำนาจผ่านการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจนตามโครงสร้างงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ควบคู่กับการจัดทำแผนกำกับติดตามที่มีตัวชี้วัดความสำเร็จ (KPI) ในแต่ละฝ่ายงานอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควรพัฒนาระบบการสื่อสารภายในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ เช่น การใช้แพลตฟอร์มสื่อสารออนไลน์หรือระบบประชุมทางไกล เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารสามารถเข้าถึงบุคลากรทุกระดับได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อเปิดเผยข้อมูลการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและเข้าถึงได้ง่าย เพื่อยกระดับความโปร่งใสในทุกสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านงบประมาณและผลการดำเนินงาน นอกจากนี้ควรมีนโยบายสนับสนุนการบริหารทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษา เพื่อแก้ปัญหาด้านความคุ้มค่าซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยเฉพาะในสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร ควรวางนโยบายพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาด้านธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง โดยบรรจุหลักสูตรที่เกี่ยวข้องเข้าสู่แผนพัฒนาบุคลากรประจำปีของสำนักงานเขต และควรมีนโยบายปรับรูปแบบการบริหารสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ให้เน้นการกระจายอำนาจการตัดสินใจและการสื่อสารภายในองค์กรอย่างทั่วถึง สุดท้ายควรกำหนดนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง และชุมชนในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและความยั่งยืนของคุณภาพการศึกษาในระยะยาว

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีประสบการณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในทั้ง 6 ด้าน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และยกระดับประสิทธิภาพของสถานศึกษา

3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างการบริหารและผลลัพธ์ทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

จิรวรรณ มีภูมิ. (2565). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 .ในสารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

นูรีฮัน ดอเลาะ. (2567). การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 .ใน การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น .(พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.

พัชรี สิโรรส, บรรเจิด สิงคะเนติ, ถวิลวดี บุรีกุล, อัมพร ธำรงลักษณ์, และ มานิภา อินทรทัต. (2561). หลักธรรมาภิบาล: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2564). การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการจัดการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งหนึ่ง.

วราภรณ์ เมฆหมอก. (2568). การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล .ในสารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). การเสริมสร้างธรรมาภิบาลกับการบริหารงานตามรอยพระยุคลบาท. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2560). การพัฒนาระบบราชการตามหลักธรรมาภิบาล (Good governance). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. (2568). รายงานผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA). เรียกใช้เมื่อ 9 กันยายน 2568, จาก

https://www.trang1.go.th

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2564). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

อัศวเดช ขวัญแก้ว. (2566). การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 1.ใน สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่, สงขลา.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607–610.